

EN SOCIAL RYSTETUR

For 16-årige Kenneth Borup blev mødet med Kirgistan et møde med den tabte generations alkoholkultur.

Kirgistan, April 2011. 16-årige Kenneth Borup befinder sig i en fugtig kælder i et gammelt, faldefærdigt sovjetisk betonbyggeri i hovedstaden Bishkek, i nærheden af området Osh Bazar. Der stinker forfærdeligt af lort og bræk i den lange kældergang. Der er døre, som består af en rådden træramme med nogle stofrester indeni, og bag dørene lever der mennesker.

Sammen med sin lærer, en socialarbejder og nogle andre efterskoleelever bliver de vist ind i et rum på cirka 15 m². Der er en kakkellovn og et bord, lidt længere inde en forhøjning, belagt med et fugtigt tæppe som engang har været rødt. Gulvet er sort af mudder og skidt. Her lever en mor og en søn. Moderen er fuld, men har indvilliget i at snakke med efterskoleeleverne alligevel.

*Kenneth i Kirgistan
i et af Bishkeks
slumområder*

”Pludselig begynder hun at skrig af sin søn,” fortæller Kenneth Borup. ”Vores tolk holdt op med at oversætte og stod bare og stirrede chokeret ud i luften. Jeg turde ikke sige noget eller se på kvinden, som skreg. Hendes søn var utrolig rolig og virkede

som en god dreng. Han stod med armene bag ryggen og holdt sig i baggrunden.”

Tolken fortæller, at moderen råber ad sønnen, fordi han går i skole og derfor kun tænker på sig selv og ikke er der for hende. Diskussionen bliver så heftig, at eleverne er nødt til at forlade kælderen i al hast. ”Det var vildt at opleve de uværdige forhold, den dreng skal leve under. Det gjorde et kæmpe indtryk på mig, og jeg har tænkt meget over vores eget forhold til alkohol herhjemme,” fortæller Kenneth Borup.

”Happy days”

Rejsen til Kirgistan er et samarbejde med Folkekirkens Nødhjælp og en del af efterskolens nye linjefag Global Iværksætter – et fag, der målrettet arbejder på at styrke elevernes bevidsthed om humanitært arbejde og kulturmødet. Her bor og arbejder de unge i hovedstaden Bishkek, som ligger i den nordlige del af landet. Nærmere betegnet på *Centre for child protection* – et center for gadebørn i alderen 6 til 16 år. Med centeret som udgangspunkt

serverer de mad for 200 gadebørn på byens basarer, igangsætter lege, undervisning og aktiviteter samt socialt og håndværksmæssigt arbejde i nogle af byens mange slumkvarterer. Alle 23 elever har betalt godt fire tusind kroner oveni efterskoleopholdet for at blive en del af projektet.

”Det har betydet meget for mig at støtte dem, der intet har. Jeg giver så forholdsvis lidt, og de får så meget. Samtidig er det vigtigt at se, hvad det er, vi støtter,” siger Kenneth Borup, der er ret sikker på, det ikke er sidste gang, han skal ud at opleve verden. ”Det har især været positivt at arbejde med børnene på børnehjemmet. De knyttede sig meget til os, og vi græd alle, da vi skulle rejse hjem. De kaldte vores tid dernede for *Happy days* og var altid glade. Derfor føler jeg, at vi har gjort en forskel. Både med de penge, de skal købe mad for, men også fordi de gennem os har fået et glimt af verden. Men jeg kan godt tænke tilbage på det og tænke, *hvorfor har jeg ikke gjort endnu mere?*”

70.000 kroner til Kirgistan's gadebørn

Eleverne har forberedt sig på rejsen ved at arbejde med dannelse, teambuilding, socialt arbejde, historie, kultur, samfundsforhold og ikke mindst fundraising, hvor eleverne havde forskellige udvalg

og selv havde ansvar for at afvikle projekter. Det være sig alt fra indsamling af flasker og sliksalg til store arrangementer.

"Jeg var med til at arrangere en bedsteforældredag på skolen, hvor vi inviterede til bingospil og havde

skaffet en masse sponsorpræmier," fortæller Kenneth Borup. "Det lykkedes os at indsamle godt 70.000 kroner, som nu gør godt Kirgistan."

Eleverne har selv valgt, hvad pengene skulle gå til, og derfor har de opført en legeplads for 10.000 kroner. Resten er gået til børnehjemsdrift, og her anslår man, at pengene

fra efterskolen dækker en tredjedel af de samlede årlige udgifter ved at drive børnehjemmet.

For efterskoleleder Birthe Diederich er netop denne måde at arbejde på vigtig. ”De unge lærer noget ved arbejdsformen. Det er en stor tilfredsstillelse at opbygge noget og gennemføre et arrangement, som de selv har fået ideen til og stået for udførelsen af. Og samtidig håber jeg, de får udvidet følelse af social ansvarlighed. At de forstår, at dine muligheder i verden i høj grad afhænger af, hvor du tilfældigvis er født, og at vi derfor har ansvar for hinanden,” fortæller hun.

Værdierne vigtige for de unge

Tanken om globalt iværksætteri og social ansvarlighed er kerneområder på Rønne Efterskole, og det skal det blive ved med. I så høj grad, at skolen nu fremover vil dedikere flere timer til projektet.

” Det er vigtigt at have tid til at arbejde med at lære

sig selv og sine egne holdninger at kende, så man kan møde andre mennesker med åbent sind og nysgerrighed,” fortæller efterskolelærer Tanja Refsing. ”De skal kende andres og egne ressourcer, så de formår at udnytte alle kompetencer optimalt, når de bliver udfordret på den måde, som man gør det i arbejdet med de socialt udstødte. De unge lærer at arbejde projektorienteret, hvilket er en kæmpestor styrke i deres fremtidige liv. Global Iværksætter er et linjefag, der stiller store krav til eleven – til gengæld får de deres livs oplevelse.” For efterskoleleder Birthe Diederich er det vigtigt, at elevens opfattelse af verden får sig en rystetur. Og det er ikke så svært, for generelt er de unge meget socialt bevidste. ”Vi hører så tit, at de unge har nok i sig selv, men det er slet ikke den opfattelse, vi har. Fællesskabsværdierne er vigtige for dem, og de har arbejdet hårdt for at rejse penge til projektet,” siger Birte Diederich.

NYE ANSIGTER I EFTERSKOLEN

I efterskolen siger vi den 1. august velkommen til to nye kolleger.

På skolen glæder vi os meget til det nye samarbejde. Her har vi bedt Marie og Morten præsentere sig selv.

Mit navn er **Marie Falk**. Jeg har netop afsluttet min læreruddannelse og skal det kommende skoleår være barselsvikar for Tanja på Rønde Efterskole. Jeg skal undervise i tysk, dansk samt motion og leg.

Jeg bor i Århus med min kæreste og vores søn fra marts 2010 og brænder for sprog, musik, motion og rejser af enhver art . Jeg glæder mig meget til at være en del af jeres efterskole fra august.

Marie - og søn - på skiferie i Østrig

Mit navn er **Morten Springborg**. Jeg skal efter sommerferien være lærer på Rønde Efterskole, hvor jeg blandt andet skal undervise i friluftsliv. Jeg er 30 år og har de sidste 4 år været ansat på Egebakkeskolen i Brabrand.

Jeg glæder mig helt vildt til at starte som lærer på Rønde Efterskole. Jeg ser frem til at få efterskolelivet ind under huden, med alt hvad det indebærer. Jeg brænder for friluftsliv, og glæder mig til, at kunne give noget af glæden videre.

Lige gyldig om det handler om en kajaktur ved Kalø Vig, en overnatning i Mols Bjerge eller en vandretur i de norske fjelde.

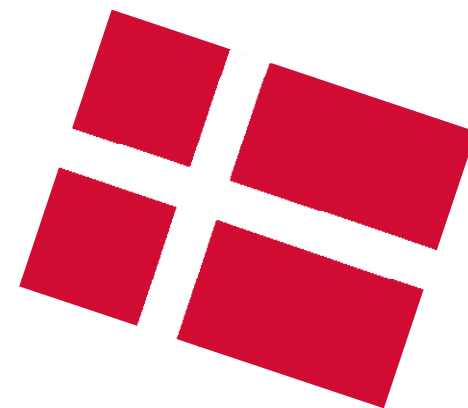
Privat bor jeg i Risskov sammen med min kone og vores datter på et halvt år. I min fritid er jeg aktiv i FDFer, hvor min passion for friluftsliv startede – og stadig spirer.

Morten på toppen

RøndeHøjskole
RøndeEfterskole

VELKOMMEN ....

Reception

I anledning af forstander Ole Kamps 50-års fødselsdag,
indbydes til reception den 27. juni kl. 14-16
i skolens spisesal.

Med venlig hilsen
Søren K. Lauridsen
bestyrelsesformand

RøndeHøjskole RøndeEfterskole

Skolevej 2 • 8410 Rønde • tlf.: 8637 1955 • post@rhe.dk

Rønne Højskole
Rønne Efterskole

KÆRE TIDLIGERE HØJSKOLE- OG EFTERSKOLEELEVER

Nu er det igen ved at være tid til det årlige Elevstævne på Rønne Høj- og Efterskole.

I år er Elevstævnet lørdag den 1. oktober 2011 – søndag den 2. oktober 2011.

Det er bl.a. til vores årlige Elevstævne, at du har muligheden for at komme og bakke op om din gamle skole og din Elevforening.

Vi vil gerne bede dig om at tage kontakt til dit hold og gøre dine holdkammerater opmærksomme på dette års Elevstævne.

For at tilmelde dig elevstævnet skal du gå ind på skolens hjemmeside, hvor også betalingen finder sted. Man betaler altså ved tilmelding!

Vi håber, du vil komme og være med til en hyggelig oplevelse sammen med Elevforeningens bestyrelse og de andre gæve hjælpere!

Med venlig hilsen, og på gensyn fra

Elevforeningens bestyrelse

ELEVFORENINGENS GENERALFORSAMLING

Lørdag den 1. oktober 2011

Dagsorden:

- Valg af referent
- Valg af ordstyrer
- Beretning ved Elevforeningens formand samt skolens ledelse
- Fremlæggelse af regnskab til godkendelse (den 1. september 2010 - 31. august 2011)
- Indkomne forslag
- Valg til bestyrelsen
- Evt.

VI OPFORDRER ALLE TIL AT DELTAGE – PÅ GENSYN!

Rønne Højskole
Rønne Efterskole

FORELØBIGT PROGRAM • ELEVSTÆVNE 2011

Den 1.-2. oktober 2011 inviterer Elevforeningen alle tidligere elever fra Rønne Høj- og Efterskole til det årlige Elevstævne.

Programmet bliver i år, som sidste år. Vi byder bl.a. på mange spændende workshops samt åben skole, hvor du får mulighed for at gense din skole og drikke kaffe med din gamle lærer.

Kom og få et par gode dage med gamle venner og lærere.

Program

Lørdag d. 1. oktober:

11.30: Ankomst for deltagere
12.00: Frokost
13.00: Fælles velkomst i hallen
13.45: Workshops:
15.20: Fotografering af jubilæumshold
15.30: Kaffe og åben skole eller kaffe og højskole- og efterskoleminder i lokale C & D.
17.00: Fællessang

17.45: Generalforsamling
18.30: Klargøring til festaften
19.00: Festsaften i spise- og teatersalen
02.00: Festen slutter og der ryddes op

Søndag d. 2. oktober:

9.00: Morgenmad
10.00: Morgensamling i foredragssalen

Derfor skal DU deltage i elevstævnet 2011...

- Du møder dine tidligere holdkammerater.
- Du får to dage fyldt med minder om tiden på Rønne Høj- eller Efterskole.
- Du får en masse lækker mad.
- Du får et brag af an festaften.
- Du får den billigste mulighed for at have en fantastisk weekend på Rønne Høj- og Efterskole.

Vi håber at dette har overtalt dig, hvis du endnu var i tvivl ☺

”JEG TROEDE, VI VAR MEGET MERE FORSKELLIGE”

17-årige Bjarke Holm Jensen fik både lov at grave render, spille fodbold og diskutere arrangerede ægteskaber på sin tur med efterskolen til Ladakh.

Det var egentlig diskussionerne, der gjorde mest indtryk på Bjarke. Ud over de kulturchok, Indiens fattige bjerglandsbyer ellers kan byde på – at sove på jorden på et liggeunderlag, grave render for at forhindre mudderskred, den mystiske mad og at toiletet er et hul i jorden – så var mødet med de unge i Ladakh det vigtigste.

”Jeg talte med en fyr på min egen alder om arrangerede ægteskaber. Jeg var sikker på, han var enig med mig i, at det var en dårlig ting. Men det syntes han ikke. Han siger, at det fungerer.”

Bjarke Holm Jensen var i Ladakh sammen med 28 andre elever fra Rønde Efterskole. Projektet, der er et samarbejde med Folkekirkens Nødhjælp, sender 10-klassens efterskoleelever ned for at bo og arbejde i en landsby i Ladakh. Det ligger i den nordvestlige del af Indien og er en del af Himalayabjergene.

Værtsorganisationen hedder SECMOL – The Student’s Educational Movement of Ladakh – som siden 1988 har

arbejdet for at sikre unge i området uddannelse og dermed bedre levevilkår. Helt konkret er der behov for hjælp og støtte til de unge i minoritetsområdet Ladakh, som ikke har bestået deres eksamen, men som ved hjælp af SECMOL får en ekstra chance for at få de vigtige eksamenspapirer i hus.

Efterskoleeleverne skal blandt andet hjælpe til med at undervise indiske elever, tale med de unge, udføre praktisk arbejde på centeret og overnatte hos lokale familier.

Kender Vesten fra film

”Vi vil gerne skabe kulturmødet mellem indiske og danske elever,” fortælle efterskolelærer Charlotte Støvring. ”Gennem samtalerne og oplevelserne er indiske og danske unge med til at lære at sætte pris på hinandens forskelligheder.”

Eleverne har forberedt sig på rejsen ved at arbejde med religion, geografi, kultur, sprogundervisning, sociale forhold og teambuilding. Alle 28 elever har betalt godt fire tusind kroner oveni efterskoleopholdet for at blive en del af projektet.

”Vi har arbejdet med mange elementer i forberedelsen,” fortæller Bjarke Holm Jensen, som valgte at tage med på Indiens-rejsen for at prøve noget helt nyt. ”Vi har lavet en masse ryste-sammen-øvelser, øvet os i at samarbejde, lært om indisk kultur og religion og foretaget personlighedstests, så vi kender vores egne svagheder og ressourcer.”

Selve opholdet i Ladakh har været meget inspirerende for de unge efterskoleelever. Ikke mindst, fordi indbyggerne i landsbyen er stort set selvforsynende og meget fremsynede på alternative energiformer. Det er fattigt, men ikke deprimerende. Og det gør en stor forskel.

”Det har været fantastisk at opleve, hvor meget vi egentlig havde til fælles,” fortæller Bjarke Holm Jensen. ”Især sammenholdet med skolens drenge, hvor vi

spillede fodbold. Jeg troede, vi var meget mere forskellige. Og jeg tror også, de har fået et vigtigt indblik i vores vestlige verden – en verden, de ellers kun har set på film. Jeg synes i hvert fald, jeg er blevet klogere på menneskene hernede.”

Værdierne vigtige for de unge

Tanken om globalisering og social ansvarlighed er kerneområder på Rønde Efterskole, og det skal det blive ved med. I så høj grad, at skolen nu fremover vil dedikere flere timer til projektet.

For efterskoleleder Birthe Diederich er det vigtigt, at elevernes opfattelse af verden får sig en rystetur.

”Jeg håber, de får udvidet følelse af social ansvarlighed. At de forstår, at dine muligheder i verden i høj grad afhænger af, hvor du tilfældigvis er født, og at vi derfor har ansvar for hinanden,” fortæller hun.

Og det er ikke så svært, for generelt er de unge meget socialt bevidste. ”Vi hører så tit, at de unge har nok i sig selv, men det er slet ikke den opfattelse, vi har.

Fællesskabsværdierne er vigtige for dem, og de er gået op i projektet med liv og sjæl,” siger Birthe Diederich.

LÆS MERE/LINK TIL ARTIKELSERIE

[14.06.2011: Efterskoleelever i verdens-praktik](#)

KOLOFON

Nyhedsbrev fra RHE udgives af
Elevforeningen for Rønde Højskole og Efterskole.

Nyhedsmailen udsendes den 20. i månederne:
marts, juni, oktober og december.
Deadline for indlæg er 10 dage før udgivelse.

Formanden for Elevforeningen er:

Gry Handest
Højskolen, efterår 2007
Lærerstudierende, Hjørring
Tlf: 28833500
elevforening@rhe.dk

– du er altid meget velkommen til at sende et indlæg til nyhedsbrevet. Er du fx ude at rejse, bringer vi meget gerne et rejsebrev. Er du på jagt efter gamle holdkammerater fra Rønde, bringer vi gerne en efterlysning. Har du en mening om det "nye" elevstævne, hører vi også gerne det, etc. Send dit bidrag til nyhedsbrevet til it@rhe.dk.

På forhånd MANGE TAK.

TIL KALENDEREN:

VI HAR ELEVSTÆVNE LØRDAG/SØNDAG DEN 1. OG 2. OKTOBER 2011